

Baracska Község Polgármesterétől
2471 Baracska, Kossuth u. 29.
Telefon: 22/454-050

Ügyiratszám: 70-1/2021.

Tárgy: vészhelyzeti polgármesteri döntés

**Baracska Község Önkormányzata Képviselő-testülete hatáskörében eljáró Baracska
Község Polgármesterének
1/2021. (I.12.) határozata
a környezet állapotáról szóló beszámolóról**

1. Baracska Község Polgármestere rögzíti, hogy 2020. november 4. napjától hatályban van a vészhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020.(XI.3.) Korm. rendelet, amelyben a Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó SARS-CoV-2 koronavírus világiárvány (a továbbiakban: koronavírus világiárvány) következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében Magyarország egész területére vészhelyzetet hirdetett ki.
2. A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdése szerint: „Vészhelyzetben a települési önkormányzat képviselő-testületének, a fővárosi, megyei közgyűlésnek feladat- és hatáskörét a polgármester, illetve a főpolgármester, megyei közgyűlés elnöke gyakorolja. Ennek keretében nem foglalhat állást önkormányzati intézmény átszervezéséről, megszüntetéséről, ellátási, szolgáltatási körzeteiről, ha a szolgáltatás a települést is érinti”.
3. Fenti rendelkezések alapján Baracska Község Önkormányzata Képviselő-testülete jogkörében eljáró Baracska Község Polgármestereként – egyeztetve képviselő-társaimmal – a környezet állapotáról szóló beszámolót a határozat melléklete szerinti tartalommal fogadom el.

A határozat végrehajtásáért felelős: a polgármester

A határozat végrehajtásának határideje: folyamatos

Szólósy Béla Attila
polgármester

Szeleczkyné Szabó Katalin
jegyző

**Baracska Község Önkormányzata Képviselő-testülete hatáskörében eljáró
Baracska Község Polgármesterének 1/2021.(I.12.) határozatának melléklete**

TÁJÉKOZTATÓ

a környezet állapotáról

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdés e) pontja, szerint: „A települési önkormányzat (Budapesten a Fővárosi Önkormányzat is) a környezet védelme érdekében elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot,” Az 51. § (3) szerint: „A lakóhelyi környezet állapotának alakulásáról a települési önkormányzat szükség szerint, de legalább évente tájékoztatja a lakosságot”.

Az ember alapvető joga, hogy olyan minőségű környezetben éljen, amely emberhez méltó és egészséges életre ad lehetőséget.

A táj, természet és környezetvédelem érdekében Baracska Község Önkormányzata a következő helyi rendeleteket alkotta, melyek hatályosak:

- A településkép védelméről szóló 1/2018. (I.26.) önkormányzati rendelet
- Az avar és növényi hulladék nyílttéri égetéséről szóló 5/2020.(II.28.) önkormányzati rendelet.
- A hulladékgazdálkodási közszolgáltatásról szóló 23/2018.(X.26.) önkormányzati rendelet
- A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatásról szóló 31/2018.(XI.30.) önkormányzati rendelet.
- A talajterhelési díj helyi szabályairól szóló 32/2018.(XI.30.) önkormányzati rendelet.
- A közösségi együttélés alapvető szabályairól, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló 16/2016. (X.28.) önkormányzati rendelet.
- A helyi építési szabályzatról szóló 13/2019.(VII.3.) önkormányzati rendelet
- A környezetvédelmi alapról szóló 9/2019.(III.29.) önkormányzati rendelet

A környezeti elemek állapota

Táj és természetvédelem

Baracska község Budapesttől 40 km-re, Székesfehérvártól 30 km-re a Szentivány-puszta, László puszta, Martonvásár város, Kajászó község, Pettend által határolt területen és az 5 kis tájegység találkozásánál fekszik. (Lovasberényi-hát, Váli-víz síkja, Közép-Mezőföld, Velencei-medence, Velencei-hegység)¹ „A települést keresztülszeli északkelet-délnyugat irányban a 7-es számú főút, északról a Budapest-Balaton vasútvonal és az M7 autópálya is érinti, valamint a település déli határától nem messze halad az M6 autópálya. Meghatározó elem a településen a fő közlekedési útvonalakra merőlegesen futó Váli-víz, mely a Gerecsében eredő és a Dunába torkolló állandó vízfolyás.”²

„A Váli völgy északnyugat—délkeleti irányú, árkos vetődésben kialakult egyenes, merev futású teraszos, eróziós völgy. A völgyet mindkét oldalról újpleisztocén teraszok szegélyezik, melyek murvás, kavicsos folyóvízi homokból épültek. Magasságuk a patak szintje felett 5—6 méter. A folyó óholocén fenekének felkavicsolása idején újpleisztocén teraszaiából sokat elrombolt. Ezek közé tartozik a baracscai teraszsziget is, melyet a folyó jobb oldali teraszának kettévágásával alakított ki az óholocénban. A teraszával szegélyezett eróziós völgyet 700—900 méter széles alluviált síkság kíséri, melynek közepén a Váli víz keskeny, csatornázott mederben folyik. A széles völgyi síkság vékony, iszapos, homokos, löszös jelenkori üledékkel takart óholocén mederfenék.”³ A település Mezőföld meleg, mérsékelt száraz éghajlatú részén helyezkedik el, ahol nagy a napsütötte órák száma és a nyári középhőmérséklet júliusban 21-21,5 C⁰. Ennek következtében gyakran sújtja aszály a térséget. A mezőgazdasági művelés alatt álló löszös talajt méhlepédékes csernozjom borítja.⁴

Községünk jó természeti környezetben helyezkedik el, jelentős kiterjedésű külterülettel, kisebb erdőterületekkel rendelkezik, a külterület nagy része gazdasági célú terület. A zártkert funkciójú területeken sok gyümölcsös, szőlő található.

Fontos lenne a tájkép védelme érdekében az M7-es autópálya melletti táj védelme, beépítésének megtiltása. Továbbra is javasoljuk, hogy helyi védettség alá kerüljön a Váli-víz völgye a hozzá kapcsolódó érintetlen legelőkkel, rétekkel. Jellegzetes és az utcaképeket változatossá teszik, gazdagítják a családi házak előkertjébe és udvarába ültetett cserjék, növények, virágok. A közparkokba kialakított zöld területek, fásítások szebbé teszik a tájat, őrzik a levegő tisztaságát.

A gyermekek természet és környezetvédelmi nevelését szolgálja, hogy a településen lévő oktatási és nevelési intézmények rendszeresen megemlékeznek az olyan jeles napokról, mint a Föld Napja, Madarak és Fák Napja, Víz Világnapja.

Település környezetének tisztasága

Településünk környezetének tisztaságát és rendezettségét az Önkormányzat a közfoglalkoztatottak alkalmazásával tartja fent. A tavaszi-nyári időszakban a kevés számú közfoglalkoztatott munkaidejének jelentős részét az önkormányzat tulajdonában lévő területeken végzett zöld területek rendezése (gaz-fű nyírása) teszi ki a település hulladékgyűjtőinek rendszeres üritése és a közterületek takarítása, park fenntartása mellett.

¹ Vö. http://volgyvidek.hu/attachments/VV_term_es_ep_ertekei.pdf (utoljára ellenőrizve 2020.10.06)

² *Baracska Településképi Arculati Kézikönyv*, Fehér Vártervező Kft., Baracska 2017, 2.

³ *Fejér Megyei Történelmi Évkönyv 14*, Szerkesztő Degré Alajos, Fejér Megyei Nyomdaipari Vállalat, Székesfehérvár 1982, 71.

⁴ Vö. Uo. 71.

Sajnos 2020-ban, mint az előző években többször szembesültünk az illegális szemétkerakás tényével, melynek megelőzésére és megakadályozására nagyobb hangsúlyt kell fektetnünk a jövőben. A lakosság segítségére számítunk az illegális hulladéklerakók felderítésében.

Továbbá problémát jelent az önkormányzat tulajdonában lévő, közterületen elhelyezett hulladékgyűjtők rendszeres megrongálása (játsszótér, vasút) és az Iskola-tó környezetében tapasztalható szemetelés. A polgárőrség kiemelt figyelmet fordított az előző időszakban is a hasonló esetek felderítésére és megelőzésére.

Településünk jegyzője az általa rendszeresen végzett bejárásakor, felszólítja és szükség esetén szankcionálja településünk azon ingatlan tulajdonosait, akik nem gondoskodnak a tulajdonukban lévő ingatlanuk és az ingatlan előtti közterületi szakaszok tisztántartásáról.

A felsorolt problémák megoldásában előrelépés lenne egy közterület felügyelő alkalmazása, de jelenleg a közterület felügyelői álláshely még nem került betöltésre.

A környezet rendezettségét és esztétikáját nagymértékben javítaná egy virágosítás program, melynek keretében a testület által kiválasztott utcákat az azok oszlopaira vagy közterületeire elhelyezett virágokkal díszítenénk. További lehetőség a lakókörnyezetünk rendezettségének megőrzésére, a „**fogadj örökbe közterületet**” kezdeményezés, amely más településeken már eredményesen bevezetésre került.

Infrastruktúra

A vízellátás 2 db mélyfúrású kútból és térszíni medencéből biztosított. Belterületen teljesen kiépített a vízvezeték (1997) és szennyvízelvezető (2003) hálózat. Ezzel a település komfortja lényegesen megnövekedett. A külterületi lakott részeken biztosított a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz zárt tartályban történő begyűjtési szolgáltatás. A keletkező szennyvizet mindkét esetben a helyi szennyvíztisztító telepen kezelik. A vezetékes telefonhálózat, internet hozzáférés az egész településen elérhető. A 2020-as évben két nyertes pályázat által biztosított forrásból több utca is felújítását végeztük el. Több helyen kátyúzással javítottuk az utak állapotát. További pályázatok benyújtásával törekszünk arra, hogy 2021-ben újabb útszakaszok és járdák felújítását tudjuk elvégezni.

Levegő minősége

A település közvetlen környékén nincs ipari üzem, amely kedvezőtlenül befolyásolná a levegő minőségét.

A nem gázfűtésű lakások fűtését vegyes tüzeléssel (kisebb mennyiségben szénrel, nagyobb részt fával) oldják meg. Így a fűtési időszakban kisebb légszennyezés előfordul.

A zöldhulladék szállítás 2017. évi bevezetésével csökkent az avar és egyéb növényi hulladék égetése, és ezen hulladékok nyílttéri égetésének szabályozásával is csökkenést mutat a levegő ily módon történő szennyezése.

2020-ban a COVID. járvány miatt elrendelt vészhelyzetben a kormány által megalkotott rendeletben tiltásra került az avar és egyéb növényi hulladék égetése. Ezen rendelet következtében településünkön a tavaszi hónapokban jelentősen javult a levegő minősége.

2015. és 2016. évben nagyobb mennyiségű Oxifa került beszerzésre és elültetésre a levegőtisztaság minőségének javítása érdekében, de évről-évre azóta is folyamatos a faültetés, melyeket rendszeresen gondoznak az önkormányzat közfoglalkoztatottjai.

2021.január 1-től hatályon kívül kerül a Baracska Képviselő-testületének jelenleg még érvényben lévő avar és egyéb növényi hulladék égetésére vonatkozó helyi rendelete, mert Magyar Országgyűlés által elfogadott, 2021 január 1-től hatályba lépő törvénymódosítás alapján tilos lesz Magyarország területén az avar és egyéb növényi hulladék égetése. A

törvénymódosítás célja a levegő minőségének és lakosság egészségének védelme. A törvénymódosítás lakosainkat érintő következményeivel kapcsolatosan az önkormányzatnak is meg kell találnia azokat a lehetőségeket, megoldásokat, melyekkel segíteni tudja a lakosságot, hogy a háztartásokban keletkezett avar és növényi hulladék kezelésében. Ezen a téren fontos azon környezetvédelmi szempontból előnyös megoldások felkutatása, melyek nagyban hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a lakosság alkalmazkodni tudjon az új helyzethez.

Zaj- és rezgésvédelem

A településen a legjellemzőbb zaj- és rezgésterhelés továbbra is elsősorban a 7. főközlekedési út kb. 300 méteres körzetében mérhető, romlás ezen a téren az eltelt időszakban nem tapasztalható. A vasútvonal korszerűsítésével megszűnt a korábban közlekedő zajos szerelvények által okozott terhelés. Elhanyagolható mértékben, de időszakosan a nagyméretű mezőgazdasági gépek okozta zaj miatt vannak elégedetlenkedő bejelentések. A szabadidős tevékenységek, vendéglátó egységek, zajvédelmi követelményeinek betartása évről évre javul. Időnként a háztartási tevékenységek zaja (fűnyírás, fafűrészelés) zavarja a lakosság nyugalmát. Nincsenek olyan rendszeres szabadtéri rendezvények, amelyek a lakosságra nézve káros zajhatással lennének.

Az ipari zajvédelmi követelmények betartásának ellenőrzése a területileg illetékes környezetvédelmi hatóság feladata

Víz- és talajvédelem

Felszíni és felszín alatti vizek állapotában jelentős változás szintén nem történt. Baracska község felszín alatti vízbázisa jó minőségű, a vízminőség folyamatos fenntartása érdekében a szükséges vízkezelési intézkedések és azok végrehajtása megtörtént. Továbbra is cél, hogy a szikkasztó jellegű szennyvízelhelyezés megszűnjön, illetve az élővízbe, közcsatorna hálózatba bocsátott szennyezőanyag-tartalomra vonatkozó előírások, határértékek betartásra kerüljenek.

Felszíni vízvezetés

Baracska Község belterületét két domb határolja, melyek között elterülő völgyet kettészeli a Váli-víz. A Váli völgy többi településéhez hasonlóan Baracskán is a legnagyobb problémát az éghajlatváltozás következtében egyre gyakrabban nagyintenzitású, rövid idő alatt lehulló csapadék következtében kialakuló csepp erózió okozza, mely által a talajfelszín feliszaposodik. A nagy mennyiségű csapadék következtében csökken a talaj vízáteresztő képessége. Az ősz kivételével jelentősen megnő a talajvíz szintje az fentebb említett vízáteresztő képesség csökkenésének következtében. Az évi csapadékmennyiség 500-550 mm. A csapadékvíz elvezetése nyílt földes árkokkal történik, kivétel a 7-es főközlekedési úttal párhuzamos kerékpárút melletti fedett árok. A csapadékvizek befogadója a Váli-víz, végső befogadó a Duna.

A felszíni csapadékvíz elvezető rendszer árcai nem mindenhol folytonosak. Néhol nem a megfelelő irányba lejt a vízvezető árok, ezért a csapadékvíz elfolyása nem mindenhol biztosított. További gondot okoz, hogy sok esetben az árkok átereszeinek keresztmetszete sem megfelelő. A települést határoló két dombon nem került sor övárak rendszer kiépítésére, ezért igen nagy veszélyt jelent a lakosokra és ingatlanokra a hóolvadás vagy a rövid idő alatt lehulló nagyintenzitású csapadék következtében lezúduló áradat, melyet a jelenlegi árok rendszer nem minden esetben tud biztonságosan levezetni a Váli-víz medrébe.

A Széchenyi utca felszíni csapadék víz általi veszélyeztetettségének csökkentése érdekében a megoldás - a település adottságait figyelembe véve - a már elkészített tanulmányterv alapján egy övárók építése. Az övárók szabályozott módon gyűjtené össze a külterületekről leömlő felszíni csapadék vizet, így biztosítva, hogy az ne okozzon károkat a lakóingatlanokban.

A 2016-os évben a Települési Operatív Program keretén belül pályázatot nyújtott be az önkormányzat 200 millió forint értékben a település egy részét érintő felszíni csapadékvíz elvezetésére. Sikeres pályázat esetén megoldódott volna a Kolozsvári utca, a Templom utca és a Széchenyi utca vízelvezetése azzal, hogy a Széchenyi utca felett egy külterületi övárók került volna megépítésre. Sajnos a pályázatunk nem nyert támogatást.

2020-ban az Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF) és a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság (KDTVIZIG) konzorciuma együttműködésben, a Váli-völgy vízrendezési feladatai című fejlesztés keretében az alábbi munkálatokat végezte el:

- mederkotrás (iszapeltávolítás, természeti értéket nem képviselő növényzet eltávolítása)
- Fenntartó utak kialakítása és stabilizálása
- Műtárgy rekonstrukció és műtárgy építés (torkolati csőátereszek, oldalzsilipek, csappantyúk)
- Baracskán 3db hordalékfogó műtárgy létesítése
- 200 helyrajzi árok burkolása teljes hosszában, 5 méterenként energiatörőkkel ellátva
- 2019/3 helyrajzi árok alsó 25 méteres burkolt medrének tisztítása, energiatörök telepítésével együtt, az árok jó karba helyezése
- 163 helyrajzi számú útnál a Széchenyi utcát keresztező árok jókarba helyezése

Az elvégzett fejlesztések nagymértékben hozzájárulnak, hogy a Széchenyi utcát határoló domboldaltól lezúduló csapadék vizet nagyobb biztonsággal el tudják vezetni az utcában létesített vízelvezető árkok. Az önkormányzat elvégeztette a 200-as helyrajzi számú ároktól a Váli-víz mederig az árkok jókarba helyezését. A Széchenyi utca ezen szakaszán így most már akadálytalan a víz elvezetése a Váli-víz mederig.

A Széchenyi utca országút felőli szakaszán - nagy intenzitású esőzés - esetén a külterületről leömlő csapadék vízelvezető árkokba juttatása még nem megoldott. A település más utcáiban is gondot okoz a felszíni csapadékvíz elvezetés. A jövőben tervezzük az átfogó vízrendezési terv alapján, több ütemben, szükség esetén egyedi vízügyi engedélyeztetési eljárással elkészítendő árkok és műtárgyak kialakítását.

Az önkormányzat érdeke, hogy biztosítsa az árkok megfelelő kialakítását, illetve a meglévők megfelelő szintezését, hiszen csak ezen feltételek megléte esetén tudnak az állampolgárok eleget tenni azon kötelezettségüknek, - miszerint az árkok tisztántartása, a víz szabad elfolyásának biztosítása az ingatlantulajdonos kötelezettsége - mely kötelezettségük teljesítését számon tudjuk kérni. Sok esetben gondot okoz, hogy az árkokban időnként eltömődött átereszek tisztítására csak a felszólítást követően kerít sort az érintett ingatlantulajdonos.

Az önkormányzat tulajdonában álló baracskai 20 hrsz-ú árkokban (Kiskanális) az ősz folyamán tervezzük kézi erővel - közfoglalkoztatás keretében - a nád- és sásirtást. A Kiskanális medrének eliszaposodását azonban csak gépi eszközzel lehet megszüntetni. A csapadékos téli időjárás következtében a mélyebb fekvésű területeken időnként kisebb belvíz alakult ki, ami ez ideig komolyabb problémát nem okozott.

Hulladékgyűjtés, kezelés

Több mint 10 éve, hogy Baracska csatlakozott a Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társuláshoz, mely társulás célja, hogy a hulladékgazdálkodás területén jelentkező feladatok ellátása korszerű rendszerben történjen.

Településünkön a Depónia Nonprofit Hulladékkezelő és Településtisztasági Kft. valamint a „VHG” Velencei-tavi Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. konzorciuma végzi a hulladékgazdálkodási közszolgáltatást. A háztartási hulladék elszállítása heti rendszerességgel történik. A szelektív anyagok (műanyag, papír, üveg, salak, hamu) elszállítása házhoz menő gyűjtéssel történik. 2020-ban a Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás a hulladékszállítási közszolgáltatást igénybe vevő, lakó-és ingatlan tulajdonosok számára díjmentesen 1 db új, tájékoztató matricával ellátott 120 literes hulladékgyűjtő edényt biztosított a vegyes szelektív hulladékok (műanyag, fém, apró papír, stb.) gyűjtéséhez. 2021. január 1. napjától a háztartásoknál keletkező szelektíven gyűjtött hulladékot (kivételesen a nagyméretű kartonpapír) kizárólag a hulladékgyűjtő edényekből fogják elszállítani.

A gyűjtőedény kizárólag szelektív hulladékok gyűjtéséhez használható.

2017. évtől a lomhulladék gyűjtését és elszállítását is a lakosok egyénileg kérhetik a szolgáltatótól. A háztartási veszélyes hulladékok leadására a Csala-Pénzverővölgyi Hulladékudvar gyűjtőhelyen van lehetőség. A 2020-as évre tervezett hulladékgyűjtési akciók a COVID vírus miatt bevezetett vészhelyzet következtében elmaradtak. Megállapodás alapján évi 2 alkalommal a ROLFIM Szövetkezet végez településünkön elektronikai hulladékgyűjtést.

Lakosaink egészségének, jó közérzetének valamint a jövő generációinak érdekében önkormányzatunk a lehetőségeihez mérten mindent meg fog tenni a jövőben is a természetes és épített környezetünk megóvása terén.